

SVET med nami – WORLD among us

Teden švedske kulture

17.–21. marec 2025

V okviru projekta Svet med nami vsako leto pripravljamo predstavitveni teden kulture izbrane države. Pri tem sodelujemo s številnimi zunanjimi sodelavci, sorodnimi javnimi zavodi, tujimi veleposlaništvimi in posamezniki, ki so si v Sloveniji našli novo domovino. V raznovrstnem programu za odrasle in otroke spoznavamo kulturo daljnih dežel s predavanji, literarnimi dogodki, filmskimi projekcijami, razstavami, izobraževalnimi delavnicami, otroci pa spoznavajo bogato dediščino tujih dežel skozi pravljičice in ustvarjalne delavnice. V preteklih letih smo okusili delček starodavne kulturne dediščine Grčije, zibelke evropske civilizacije, se seznanili z eksotično kulturo Japonske, uživali v literaturi, plesu in glasbi barvite Španije ter spoznavali slikoviti kulturi starodavne Indije in Kitajske. Predstavili smo tudi kulturno dediščino kozmopolitske Francije, tradicionalne Irske, razkošno zgodovinsko dediščino Italije in Nizozemske ter sosednje Avstrije, kulturo republike Srbije, s katero smo si trikrat delili državnost, lansko leto s predstavitvijo svetovljanske in eksotične Brazilije, letos pa projekt Svet med nami posvečamo kulturi Švedske.

S projektom Svet med nami želimo širiti obzorja, spoznavati bogastvo različnih kultur, zblíževati ljudi različnih narodnosti, iskati lepoto drugačnosti ter pokazati, kako so razlike, ki se včasih zdijo nepremostljive, pravzaprav majhne in nepomembne.

Fotografija na naslovnici: Švedsko podeželje, Igor Fabjan

Ustanoviteljica javnega zavoda Mestna knjižnica Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Teden švedske kulture

Švedska je dežela bogate zgodovinske in kulturne dediščine vse od prihoda germanskih ljudstev na širše območje Skandinavije, kjer so živela tudi nekatera avtohtona ljudstva, kot so Samiji. Ime naroda in države izvira iz imena ljudstva Sveari iz konca 3. stoletja, kasneje pa so se tu pojavili tudi Gauti, Normani, Varjagi in druga sorodna ljudstva, ki so pozneje v zgodovini oblikovala švedsko narodno identiteto in skupno narodno zavest.

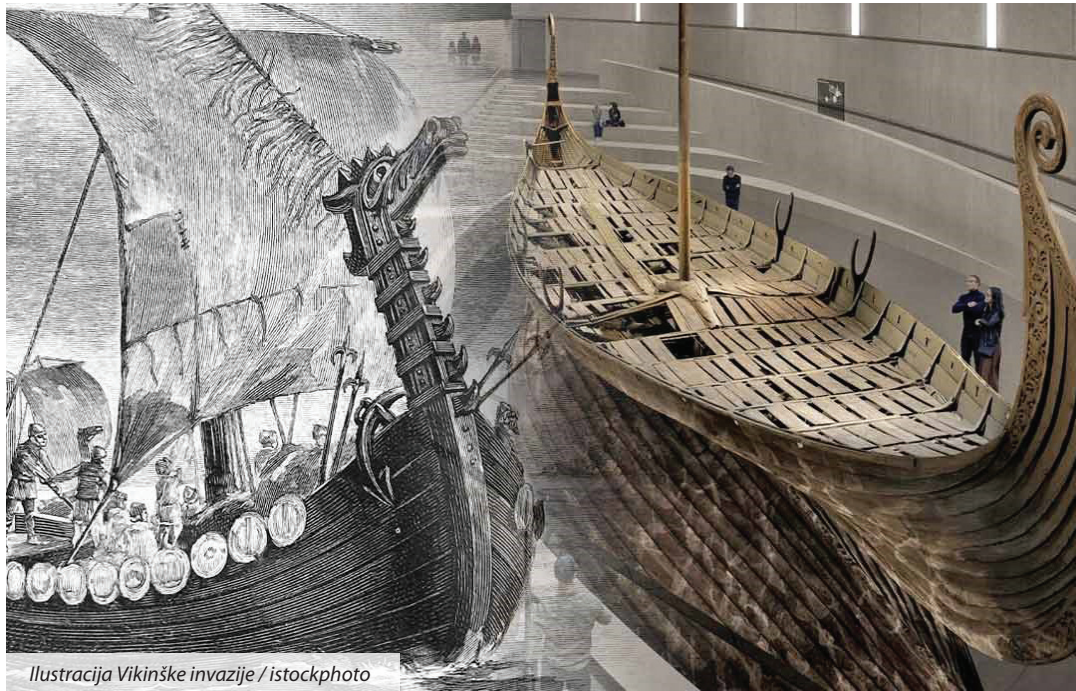
Srednjeveška zgodovina tega prostora je bila burna, zlasti v obdobju raziskovalne in osvajalne ekspanzije skandinavskih Vikingov med 8. in 12. stoletjem, ko so zahodne skupine osvajale in odkrivala prostranstva Atlantika in Severnega morja vse od britanskih obal do Irske, Islandije in Grenlandije. Od tam so davno pred Krištofom Kolumbom, v času na Islandiji rojenega Leifa Erikssona okrog leta 1000, prispeli do obal Severne Amerike na območju Labradorja.

Vikingi osrednje Skandinavije, imenovani Varjagi, pa so stkali živahne trgovske poti in ustanavljali celo mesta ob ruskih rekah vse do Kaspijskega jezera ter Črnega in Sredozemskega morja. Vrhunec kasnejše srednjeveške Švedske in njene politične moči je predstavljalo 16. stoletje v obdobju vladavine Gustava Erikssona Vase, ko je ta postala pomembna in močna kraljevina na območju celotne Skandinavije in obal Baltika. To zlato obdobje srednjeveške Švedske pogosto krasi čudovita urbana arhitektura mest kot sta Stockholm in Göteborg. Kot nekakšen antipod arhitekturi srednjeveških mest, notranjost švedske krasi skromna arhitektura tradicionalnih lesenih hiš in vasi, ki odražajo skandinavsko skromnost, individualnost ter spoštovanje in povezanost s svojim okoljem in naravo. Švedsko krasi tudi čudovita narava od baltskih plaž in otokov na jugu do neokrnjene narave na redkeje poseljenem severu ter širnih gozdov, ki se raztezajo od južne švedske do njenega subarktičnega pasu na skrajnem severu.

Kljub svoji relativni majhnosti v svetovnem merilu je Švedska svetu prispevala vrsto uglednih posameznikov, ki so dodali globalen pečat svetovni kulturi, na primer literata August Strindberg in Astrid Lindgren, znanstvenika Carl Linné in Alfred Nobel, znamenita raziskovalca Sven Hedin in Otto Nordenskjöld, ki sta pred dobrim stoletjem odkrivala zadnje bele lise sveta. Švedska je dala svoj pečat tudi svetu umetnosti, od slavnihih filmskih osebnosti, kot so

bili režiser Ingmar Bergman in igralki Greta Garbo ter Ingrid Bergman, do glasbenikov, kot so Abba, Roxette, Ace of Base, Loreen in Avicii. Le kdo ne pozna legendarnih športnikov, kot so bili Ingemar Stenmark, Björn Borg in Zlatan Ibrahimović? Danes je Švedska s svojo držo pri zagovarjanju sodelovanja na področju miru, varnosti in razvoja tudi ena od glavnih zastopnic na pravo temelječega mednarodnega pravnega reda s političnimi osebnostmi, kot sta bila Olof Palme in Dag Hammarskjöld. Pomemben je tudi njen angažma skupaj z ostalimi skandinavskimi državami v smislu okoljske odgovornosti in osveščenosti v kontekstu klimatskih sprememb. Mlada okoljska aktivistka Greta Thunberg je postala sinonim boja za naš drugačen odnos do narave, našega okolja in prihodnosti. Zgodba Švedske je tudi zgodba odprtosti, širine in enakih možnosti ter družbe, ki si prizadeva ustvariti posamezniku prijazen družbenopolitičen sistem. Zgodba Švedske je tudi vizija spodbujanja iskanja miru in pravičnosti.

Marko Lakovič
koordinator prireditvene in izobraževalne dejavnosti
Center za koordinacijo storitev

Ilustracija Vikinške invazije / istockphoto

Svensk kulturvecka

Sverige är ett land med ett rikt historiskt och kulturellt arv, som sträcker sig tillbaka till germanska folkens ankomst till Skandinavien, där även ursprungsbefolkningen samerna levde. Nationens och statens namn härstammar från folket Svearna, som levde under slutet av 200-talet e.Kr.. Sveriges nationella identitet och har vuxit fram genom historien med influenser från många olika grupper.

Den medeltida historien i området var turbulent, särskilt under vikingatidens expansionsperiod mellan 800- och 1100-talen. Under denna tid utforskade och erövrade skandinaviska grupper Atlanten och Nordsjön, från de brittiska öarna till Irland, Island och Grönland. Långt före Columbus nådde de, under ledning av islänningen Leif Eriksson omkring år 1000, Nordamerikas kust vid Labrador.

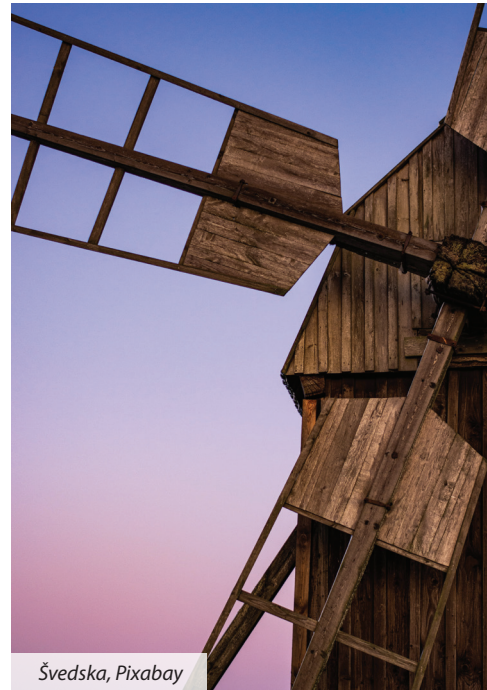
De centralskandinaviska vikingarna, kallade varjager, skapade handelsvägar och grundade till och med städer längs de ryska floderna, som sträckte sig ända till Kaspiska havet, Svarta havet och Medelhavet. Sveriges medeltida storhetstid nådde sin höjdpunkt på

1500-talet under Gustav Eriksson Vasas regeringstid, då landet etablerades som ett betydande och mäktigt kungarike i Skandinavien och längs Östersjöns kuster. Denna gyllene era kännetecknas ofta av den magnifika urbana arkitekturen i städer som Stockholm och Göteborg. I kontrast till städernas prakt pryds den svenska landsbygden av enkelheten i traditionella trähus och byar, vilka speglar skandinavisk anspråkslöshet, individualitet och en djup respekt för naturen.

Sverige utmärker sig också genom sin storslagna natur, från de stränderna vid Östersjön och öarna i söder till de orörda, vidsträckta skogarna som breder ut sig från landets södra delar ända upp till det subarktiska området i norr. Trots sin relativa litenhet på den globala scenen har Sverige gett världen en rad framstående personligheter som har lämnat ett globalt avtryck på världskulturen. Bland dessa återfinns författare som August Strindberg och Astrid Lindgren, vetenskapsmän som Carl von Linné, uppfinnaren Alfred Nobel och upptäcktsresande som Sven Hedin och Otto Nordenskiöld, vilka för drygt ett sekel sedan utforskade världskartans sista vita fläckar. Sverige har även haft ett stort inflytande på konstvärlden med ikoniska filmprofiler som Greta Garbo, Ingrid Bergman och Ingmar Bergman, samt musikikoner som Abba, Roxette, Avicii och Loreen. Och vem känner inte till legendariska idrottare som Ingemar Stenmark, Björn Borg och Zlatan Ibrahimović?

Idag är Sverige, genom sitt engagemang för fred, säkerhet och utveckling, en av de främsta förespråkarna för en internationell regelbaserad ordning, med förebilder som Olof Palme och Dag Hammarskjöld. Tillsammans med andra nordiska länder spelar Sverige även en aktiv roll i frågor om miljöansvar och klimatförändringarnas påverkan. Greta Thunberg, den unga miljöaktivisten, har blivit en symbol för kampen för en hållbar relation till natur, miljön och framtiden.

Berättelsen om Sverige präglas av öppenhet, inkludering och lika möjligheter, samt av en strävan efter att bygga ett rättvist samhällssystem. Denna vision ligger till grund för Sveriges engagemang för fred och rättvisa.

Švedska, Pixabay

Odprtje Tedna švedske kulture

10. 3. / 17.00 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad.
O namenu in dogodkih projekta *Svet med nami* bo ob odprtju razstave *Trenutki švedske glasbe: odkrijte švedska glasbena čudesa pop glasbe* ter *Tedna švedske kulture* spregovorili direktorica MKL dr. **Teja Zorko** in veleposlanica Švedske, Nje. eksc. **Diana Madunic**. Slovesni predstavitvi projekta in prireditvenih dogodkov bo sledil pogovor švedske veleposlanice Diane Madunic s **Carmen L. Oven** o kulturi, zgodovini, mentaliteti in vlogi ter položaju Švedske v sodobnem svetu. Prireditev bomo obogatili s koncertom in predstavitvijo tradicionalne švedske glasbe v izvedbi dueta violin in vokala sester **Ajde** in **Ane Blažević Arko**.

V sodelovanju z Veleposlaništvom Švedske v Budimpešti, Švedskim inštitutom, Švedskim filmskim inštitutom, Filozofsko fakulteto v Ljubljani, oddelkom za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko, Mestnim muzejem Ljubljana, Biotehniško fakulteto, Fakulteto za družbene vede itd.

Embassy of Sweden

Swedish
Institute

Svenska
Filminstitutet

Pogovori

Književni prevodi iz švedščine včeraj, danes in jutri

Nada Grošelj, Mita Gustinčič Pahor in Iva Klemenčič

ponedeljek / 17. 3. / 19.00 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje

Osvetlili bomo zgodovino objav slovenskih prevodov iz švedske književnosti za otroke in odrasle vse od začetkov, ko se je prevajalo posredno preko nemščine, pa do današnjih dni. Sogovornice, uveljavljene prevajalke, se bodo pogovarjale o tem, kaj in kako se je iz švedščine prevajalo nekoč, kaj se prevaja v zadnjih desetletjih in kakšna je prihodnost prevajanja. Spregovorile bodo tudi o avtorjih in knjigah, ki so jih prevajale same: med njimi so klasiki, kot so August Strindberg, Selma Lagerlöf, Astrid Lindgren in Tove Jansson, a tudi sodobnejši popularni avtorji, na primer Sara Stridsberg, Jonas Hassen Khemiri, Liv Strömquist, Anna Höglund, Amanda Svensson in drugi.

dr. Nada Grošelj je prevajalka iz angleščine, latinščine in švedščine ter iz slovenščine v angleščino. Za prevode leposlovja in humanistike je prejela več stanovskih nagrad. Od švedskih avtorjev je prevajala Tove Jansson, Astrid Lindgren, Augusta Strindberga, Hjalmarja Söderberga in Edith Södergran.

lekt. Mita Gustinčič Pahor je lektorica za švedski jezik na FF UL in prevajalka. V slovenščino je prevedla številna dela švedske književnosti, med njimi tudi Nobelova nagrajenca Selmo Lagerlöf in Tomasa Tranströmerja. Njen zadnji prevod je avtobiografija Augusta Strindberga *Sin služkinje*.

Iva Klemenčič je germanistka in novinarka, vodja jezikovnih tečajev švedščine na FF. Poučuje pa tudi na jezikovnih šolah LanguageSitter in Panteon. Prevaja tako za odrasle kot za otroke in mladino, največ iz švedščine in nemščine, sodelovala pa je tudi pri nastanku antologij norveške in islandske književnosti.

Astrid Lindgren

Tove Jansson

August Strindberg

Pogovor o dveh romanih Augusta Strindberga

Nada Grošelj, Mita Gustinčič Pahor
sreda / 19. 3. / 19.00 / Knjižnica Otona Župančiča,
3. nadstropje

Dramatik, prozaist, pesnik, esejist in slikar August Johan Strindberg (1849–1912) je ena osrednjih osebnosti švedske književnosti. Medtem ko je v domači Švedski poznan po vseh oblikah ustvarjalnosti, najbolj sicer kot romanopisec in dramatik, je v svetu in tudi v Sloveniji slaven predvsem kot dramatik, pomemben zastopnik evropske dramatike naturalizma, simbolizma in ekspresionizma. Zato je bil v preteklosti prevajan v slovenščino predvsem njegov dramski opus, od romanov pa eno samo delo, Zagovor blazneža. V zadnjih dveh letih sta sledila še prevoda dveh njegovih romanov: rustikalne Otočane s Hemsöja v prevodu Nade Grošelj in nazadnje avtobiografijo Sin služkinje v prevodu Mite Gustinčič Pahor. Spregovorili bomo o pisatelju in knjigah ter o prevajalskih oreh, ki jih v njegovih delih mrgoli.

Drzna, vznemirljiva in iskriva: sodobna švedska otroška in mladinska književnost

Alexandra Natalie Zaleznik, Iva Klemencič
sreda / 19. 3. / ob 18.30 / Knjižnica Bežigrad

Švedski avtorji se že v otroških delih radi lotevajo tem, ki se jim marsikje raje izogibajo ali so celo tabu. Praviloma gre za teme, o katerih je nujno govoriti, saj nam pomagajo razumeti svet in življenje ter biti/postati boljši posameznik in boljša družba. Izpostavili bomo te občutljive teme za najmlajše in dodali razmislek, kako s prevodi lahko koristijo v vsakdanjem življenju.

Alexandra Natalie Zaleznik je prevajalka in pisateljica, ki je odraščala dvojezično in je zaključila študij nemškega jezika s književnostjo in lektorat švedščine na FF UL. Vrsto let je bila učiteljica v Društvu za ohranjanje nemškega materne jezika. Je članica Društva slovenskih književnih prevajalcev, Slovenske sekcije IBBY in evropske mreže Traduki. Prevaja iz nemščine in švedščine, še posebej pa sta ji pri srcu otroška in mladinska književnost.

Mestna knjižnica, Stockholm, Pixabay

Predavanja

Nick Bostrom o superinteligenci

Marko Ogris

ponedeljek / 17. 3. / 17.30 / Knjižnica Šiška, 1. nad.

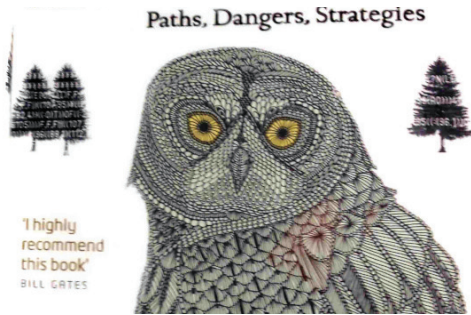
Posvetili se bomo Bostromovemu delu na področjih bioetike in etike izboljšanja človeškega telesa s tehnologijo ter izpostavili nekaj njegovih predlogov glede tega, kako bi se lahko zavarovali, da nam umetna inteligenca ne uide izpod nadzora. V tem kontekstu bomo posebej izpostavili njegovo knjigo *Superintelligence: Path, Dangers, Strategies*. Je eden od ustanovnih članov Svetovne

transhumanistične zveze in profesor na univerzi v Oxfordu, kjer je ustanovil Inštitut za prihodnost človeštva.

mag. Marko Ogris, filozof in sociolog kulture, predava oziroma vodi študijska srečanja v več slovenskih knjižnicah kot projekt Srečanja ob humanistiki, s katerimi spodbuja radovednost ljudi za različno kulturno, duhovno in zgodovinsko dediščino posameznih delov sveta.

Nick Bostrom, *Superintelligence*
www.satyavedism.org

Claes Oldenburg

Sarival Sosič

torek / 18. 3. / 17.30 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje

Claes Oldenburg (1929–2022) je švedski umetnik, znan po velikih skulpturah vsakdanjih predmetov v javnem prostoru. Kot eden najvplivnejših predstavnikov pop arta in performansa je s svojimi interaktivnimi instalacijami postal prepoznaven že od 60. let prejšnjega stoletja. Njegova dela, prepoznavna po humorju in nenavadni uporabi vsakdanjih predmetov, pogosto spreminjajo banalne objekte v umetnost. V enem izmed intervjujev je povedal, da je cilj njegovih del odstraniti funkcijo stvari, da postane umetniško delo. S prodajo svojih del neposredno iz prostora, ki ga je zasnoval, je komentiral umetniški trg in tradicionalni galerijski model.

dr. Sarival Sosič je umetnostni zgodovinar in kustos za sodobno vizualno umetnost v Mestni galeriji Ljubljana in je avtor številnih spremnih besedil za monografije, kataloge in strokovne revije.

Carl Linné: človek, ki se je vedno znašel na pravem mestu

Jože Bavcon in Blanka Ravnjak

torek / 18. 3. / 19.00 Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje

Carl Linné (1707–1778), švedski botanik, zdravnik in zoolog, velja za očeta taksonomije in enega začetnikov sodobne ekologije. S pionirskim delom pri poimenovanju rastlin z latinskimi imeni je botaniki in zoologiji dal znanstveno podlago, ki omogoča globalno razumevanje. Njegovo delo je bilo izjemno plodno, saj je v študentskih letih napisal 14 znanstvenih del. Linné je svojo kariero usmeril v pravo smer ob pravem času, kar je omogočilo njegov dolgoročen vpliv.

dr. Jože Bavcon je doktoriral na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani. V letih 1986 do 1994 je bil zaposlen na Nacionalnem inštitutu za biologijo, odtlej pa je vodja ljubljanskega Botaničnega vrta.

dr. Blanka Ravnjak je doktorirala na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani in je kot raziskovalka zaposlena v Botaničnem vrta.

Carl Linné

Carl Linné in tropske rastline

Jože Bavcon in Blanka Ravnjak
sreda / 19. 3. / 17.30 / Knjižnica Šiška

Čeprav Carl Linné nikoli ni potoval v trope, se je z eksotičnimi rastlinami odlično spoznal. Njegova zvedavost ga je pripeljala do botanika Georga Clifforda, direktorja Vzhodnoindijske družbe, kjer je postal odgovoren za botanični vrt. Ta družba je uvažala številne eksotične rastline, ki so prihajale v botanične in premožne vrtove, kar je Linnéju omogočilo, da je številne rastline videl prvič. Za mnoge je izumil domiselna imena, ki so ostala v uporabi še danes. Spregovorili bomo o delu in pomenu švedskega botanika, zoologa in zdravnika Carla Linnéja.

Ingmar Bergman, Flickr

Švedska kultura in glasba

Mitja Reichenberg
sreda / 19. 3. / 17.30 / Knjižnica Otona
Župančiča, 3. nadstropje

Švedska kultura združuje tradicionalne nordijske korenine in sodobne inovacije. Znana je po ljubezni do umetnosti, spoštovanju narave in moči skupnosti. Med filmskimi velikani so Ingmar Bergman, Ingrid Bergman in Greta Garbo, med glasbeniki pa Hugo Alfvén, Wilhelm Stenhammar in Allan Pettersson. Sodobno glasbo zaznamujejo skupine ABBA, Roxette, Europe ter elektronski umetniki, kot je Avicii, in evrovizijska zvezda Loreen. V literaturi izstopata Astrid Lindgren in August Strindberg. Švedska je tudi dom Nobelove nagrade za književnost, kar jo postavlja v središče svetovne kulture.

dr. Mitja Reichenberg predava in piše strokovne knjige s področja filma in glasbe, eseje, znanstvene in strokovne članke. Kot predavatelj dela na SAE inštitutu angleške univerze Midlessex, je docent na Fakulteti za medije Ljubljana (FAM) ter na Visoki šoli z umetnost Univerze v Novi Gorici.

Švedski jezik in švedska ljudska glasba (Nyckelharpa)

Mita Gustinčič Pahor in Jurij Pahor

četrtek / 20. 3. / 18.00 / Knjižnica Prežihov Voranc

Švedščina je severnogermanski jezik, ki ga govori približno 13 milijonov ljudi, od tega 10 milijonov na Švedskem in 300.000 na Finskem, kjer ima švedščina status uradnega jezika. Švedščina ima 9 samoglasnikov, ki se izgovarjajo dolgo ali kratko, dva slovnična spola, enotno obliko glagolov ter tonemsko naglaševanje, ki daje občutek petja. Med nordijskimi jeziki je Švedom slušno najbolj razumljiva norveščina. Nyckelharpa je godalo na tipke, ki domnevno izvira iz srednjeveške srednje Evrope. Sčasoma je na tem območju glasbilo izumrlo, kot ljudsko glasbilo pa se je ohranilo v švedski pokrajini Uppland. Dandanes je glasbilo poznano tudi zunaj Švedske. Decembra 2023 je bila tradicija izdelovanja in igranja na nyckelharpo vpisana v Unescov register nesnovne kulturne dediščine.

Mita Gustinčič Pahor je lektorica za švedski jezik na FF UL in prevajalka. S soprogom **Jurijem Pahorjem** sta tudi ljubiteljska glasbenika, ki sta pred osmimi leti na Švedskem prvič zaigrala na nyckelharpo. Zaradi švedske ljudske glasbe in igranja z ostalimi nyckelharpisti se redno vračata na Švedsko.

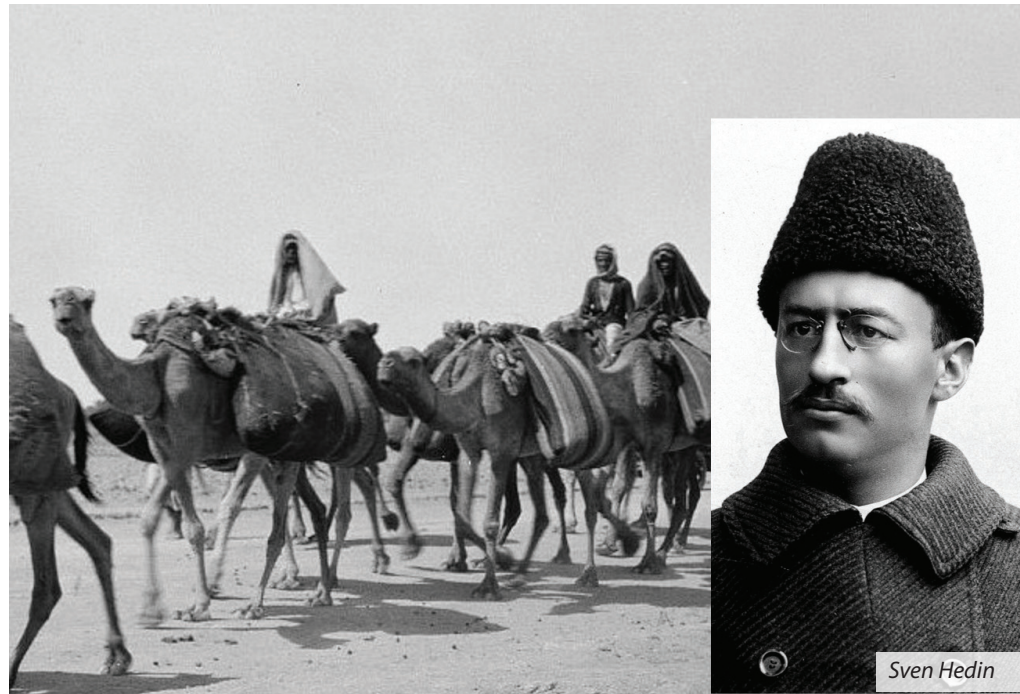
Sven Hedin: skozi Azijsko divjino

Marko Lakovič

četrtek / 20. 3. / 17.30 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje

Sven Anders Hedin (1865–1952) je bil znameniti švedski geograf, raziskovalec, fotograf in potopisec, ki je odkrival neznane dele Srednje Azije. Med štirimi ekspedicijami je raziskoval Transhimalajo, odkril izvire rek Brahmaputra, Ind in Sutlej ter ruševine starodavnih budističnih mest v kitajski Srednji Aziji. Kartiral je jezero Lop Nur, puščave Tarimske kotline in Takla Makan ter ostanke velikega kitajskega zidu. Hedin je raziskoval neznana območja kitajskega Turkestana in Tibeta ter postal častni član mnogih znanstvenih društev. Leta 1902 ga je švedski kralj Oskar II povzdignil v plemiški stan.

Marko Lakovič je zgodovinar in sociolog, ki je v Mestni knjižnici Ljubljana zaposlen kot koordinator prireditvene in izobraževalne dejavnosti.

Samiji: ljudstvo osmih letnih časov

Iva Klemenčič in Ana Svetel

četrtek / 20. 3. / 19.00 / Knjižnica Otona Župančiča,
3. nadstropje

Na severu Evrope že tisočletja živijo Samiji, zadnji evropski staroselci. Njihov dom, dežela Sápmi, se razteza čez štiri države: sever Švedske, Norveške, Finske in zahod Rusije. Kako je nomadsko ljudstvo, ki se je preživljalo pretežno z rejo severnih jelenov, živelo nekoč in kako živijo danes? Kakšen jezik govorijo, kakšni so njihovi običaji in navade in zakaj v zadnjih letih doživljamo pravi Sápmi-bum na področju kulture.

dr. Ana Svetel, etnologinja in kulturna antropologinja, je zaposlena na Filozofski fakulteti v Ljubljani in je avtorica znanstvene monografije Spremenljive krajine severovzhodne Islandije. Je tudi pesnica, pisateljica in kolumnistka.

Sami ljudstvo, wikipedia

Potopisna predavanja

Južna Švedska: jesensko raziskovanje in kampiranje z Defenderjem

Katja Mikoš

torek / 18. 3. / 18.00 / Knjižnica Prežihov Voranc

Jug Švedske navduši s prostrano pokrajino, gozdovi, jezери, idiličnimi rdečimi hiškami, obalo Baltskega morja in čudovitimi arhipelagi. Zgodovinska mesta, znamenitosti in edinstvena kulinarika dopolnjujejo čar tega dela države. Popotnica je ta del obiskala z družino jeseni, v sklopu krožnega raziskovanja podeželja s terenskim vozilom, pri čemer so večino dni preživeli kampirajoč v naravi, kar je na Švedskem dovoljeno.

Na švedsko v pasji družbi

Igor Fabjan

torek/ 18. 3. / 18.00 / Knjižnica Jurij Vega

sreda/ 19. 3. / 19.00 / Knjižnica Ig

Potovanje na Švedsko z dvema psičkama, ovčarkama Lie in Tawi, zahteva skrbno načrtovanje poti. Vendar prijazna pasja družba odpre srca številnih toplih Švedov, ki niso tako hladni, kot jih pogosto označujemo. Švedska nas očara z izjemno naravno in kulturno dediščino. Od samooklicane države Ladonija do zelenega Stockholma s svojo srednjeveško patino in arhitekturo, pokrajine Dalarna z edinstvenimi prebivalci, gozdov polnih borovnic in barjanskih robid, do Baltske obale in tisočerih otokov v Alandu. Sever Švedske in gozdovi severne tajge navdušijo vse ljubitelje narave.

Foto: Igor Fabjan

Zimska švedska

Katarina in Rok Hočevar

četrtek / 20. 3. / 19.00 / Knjižnica Rudnik

Popotnika sta se sredi zime odpravila na 7000 km dolgo potovanje na skrajni sever Švedske, kjer sta spala v avtomobilu, obdana z zasneženo pokrajino, ki jo obogati severni sij, ki čarobno obarva polarno noč. Spoznali bomo zimsko idilo severne tajge, smučali v polarni noči, hodili s krpljami po zasneženi pokrajini, plezali po zamrznjenih slapovih, drsali na zaledenelih jezerih in peščili po zaledenem Baltskem morju. Za zaključek bomo izvedeli, kako nastane severni sij in kako polarni stratosferski oblaki.

Foto: Rok in Katarina Hočevar

Delavnice

**ChatGPT in načrtovanje potovanja:
Švedska**

Rudi Majerle

**četrtek / 20. 3. / 17.00–18.00 / Knjižnica Otona
Župančiča, 1. nadstropje**

Na enostaven in praktičen način boste raziskali, kako lahko ChatGPT postane vaš osebni pomočnik pri načrtovanju potovanja na Švedsko. Naučili se boste, kako učinkovito komunicirati s ChatGPT, da pridobite uporabne nasvete o nastanitvah, prevoznih možnostih, znamenitostih, vremenskih razmerah, cenah, varnosti, potrebnih dokumentih, zavarovanjih, aktualnih dogodkih in najboljših terminih za obisk. Delavnica bo interaktivna, z možnostjo postavljanja vprašanj in praktičnimi primeri, kar vam bo omogočilo, da znanje takoj uporabite pri načrtovanju svojega potovanja.

Prijava: prireditev@mklj.si

Projekcije

Hammar skjöld

ponedeljek / 17. 3. / 17.00 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje

Ste že slišali za teorije zarote o smrti švedskega generalnega sekretarja Združenih narodov Daga Hammar skjölda? Leta 1961, tik pred koncem svojega mandata, je Hammar skjöld umrl v skrivnostni letalski nesreči na poti v Kongo, kjer je želel doseči premirje v konfliktu, ki je vključeval velike politične in gospodarske interese. Ta skrivnostna nesreča je postala predmet številnih teorij, ki se osredotočajo na vprašanje, kaj se je dejansko zgodilo. Režija: Per Fly, 2023, dolžina: 114 minut, jezik angleški in švedski, (slovenski podnapisi).

Foto: Jurgen Marx

Kraljica smeha

**sreda / 19. 3. / 17.30 / Knjižnica Polje
petek / 21. 3. / 16.00 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje**

Trinajstletna Sasha si želi postati stand-up komedijantka, da bi nasmejala vse, še posebej očeta, ki pod tušem joka, ker misli, da ga nihče ne posluša. Po smrti mame si narediti seznam za preživetje, v katerem se odreče knjigam, skrbi za živali in si celo obrije lase. Na seznamu pa je tudi njen cilj: postati kraljica smeha. Podporo ji daje stric, ki vodi stand-up klub, ter prijateljici Marta in John. Film je posnet po uspešnem romanu Jenny Jägerfeld, ki ga je lani izdala založba Zala (prevod Danni Stražar). Režija: Sanna Lenken, 2022. Dolžina: 93 minut, Jezik: švedščina (slovenski podnapisi).

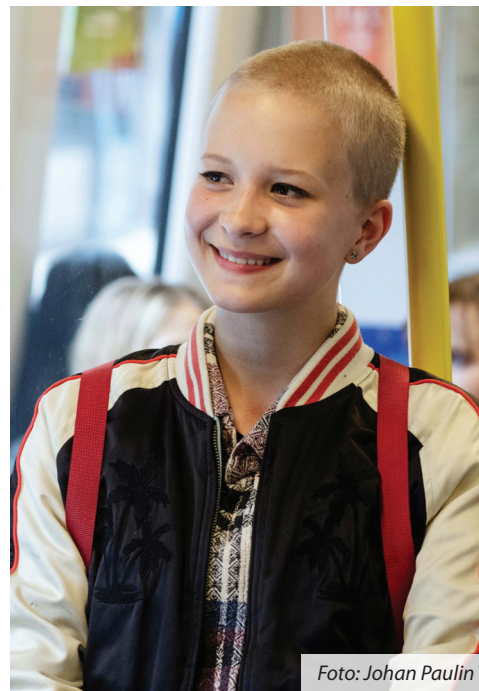

Foto: Johan Paulin

Poslednje potovanje

ponedeljek / 17.3./ 18.00 / Knjižnica Jožeta Mazovca

petek / 21. 3. / 18.00 / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje

V obupanem poskusu, da bi očetu povrnil življenjsko energijo, filmski ustvarjalec Filip Hammar pelje očeta Larsa na presenetljivo potovanje v Francijo, ponavljajoč isto potovanje, ki sta ga vsako poletje opravila v Filipovem otroštvu. S pomočjo svojega najboljšega prijatelja in filmskega kolega Fredrika Wikingssona je Filip prepričan, da bo to potovanje očetu povrnilo energijo z obujanjem nekaterih najboljših trenutkov njegovega življenja. Dokumentarec je bil izbran za švedskega kandidata za najboljši tuji film na 97. podelitvi Ameriške filmske akademije. Režija in scernarij: Filip Hammar, Fredrik Wikingsson, 2024, dolžina 90 min, jezik: švedski, francoski (slovenski podnapisi).

Foto: Nexiko Nordisk Film

Razstave

Trenutki švedske glasbe: odkrijte švedska glasbena čudesa pop glasbe

10. 3.–24. 3. / Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad.

Švedska je postala ena največjih izvoznic glasbe na svetu, saj švedski avtorji in producenti sodelujejo z nekaterimi največjimi imeni pop glasbe. Od sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja so švedski ustvarjalci zaslužni za številne uspešnice na ameriški lestvici Billboard in so postali vodilni akterji na mednarodnem pop prizorišču. Glasbena dediščina Švedske je resnično izjemna. Majhna država z 10 milijoni prebivalcev, delno znotraj polarnega kroga, je postala vodilna v svetu pop glasbe. Razstava *Trenutki švedske glasbe* slavi to zgodbo o uspehu in omogoča obiskovalcem odkrivanje bogate glasbene dediščine s severa ter razlogov za njen izjemen uspeh. Razstava je nastala s podporo Švedskega inštituta (SI) in Veleposlaništva Švedske. Avtor razstave je Švedski inštitut v sodelovanju z Veleposlaništvom Švedske v Budimpešti.

Avtor fotografije: Jonatan Stålhös/imagebank.sweden.se

Dogodki za otroke

V Sloveniji imamo to srečo, da lahko v slovenskem jeziku prebiramo številne knjige iz bogate zakladnice švedske književnosti in se hkrati potapljamo v čudoviti svet ilustracij. Začnimo z omembo Pike Nogavičke, ki jo je napisala Astrid Lindgren, njen prevod pa je v slovenščini izšel že leta 1958 pri založbi Mladinska knjiga. V desetletjih, ki so sledila, smo prejeli vrsto odličnih prevodov njenih del. Leta 1959 je izšla zbirka Švedske pravljice, prav tako pri Mladinski knjigi. Leta 1970 smo dobili prve prevode del Tove Jansson, njene Mumine pa smo Slovenci hitro vzeli za svoje. Leto kasneje, leta 1971, je bil izdan prvi prevod Vike Vikinga avtorja Runnerja Jonssona, ki je navdušil številne bralce.

V novem tisočletju, natančneje leta 2000, so prišli prvi prevodi slikanic Svena Nordqvista, ki nas še danes navdušujejo s humorjem in razgibanimi zgodbami. V zadnjem času imamo priložnost spoznavati še mnoga dela sodobnih švedskih pisateljev in ilustratorjev, kot so Per Gustavsson, Ulf Stark, Ulf Nilsson, Bo R. Holmberg, Barbro Lindgren, Petrus Dahlin, Lisa Hyder, Åsa Lind, Rose Lagercrantz, Johan Unenge, Eva Eriksson, Marcus Gunnar Pettersson, Kristine Digman, Anna Höglund in številni drugi. To so le nekateri izmed izvrstnih ustvarjalcev, katerih dela lahko prebiramo v slovenskem jeziku – zares privilegij, ki ga je vredno ceniti.

Lavra Tinta
koordinatorka prireditvene in izobraževalne dejavnosti
Center za koordinacijo storitev

Delavnice

Pikina glasbena delavnica: nauči se peti po švedsko

četrtek / 20. 3. / 17.00-18.00 / Knjižnica Šiška, 1. nad.

Že znate zapeti pesem o Piki Nogavički? Na glasbeni delavnici s švedsko ustvarjalko in pedagoginjo Mari-no Mårtensson bomo spoznali nekaj glasbenih tak-tov iz odštekane sveta Pike Nogavičke. Ob spremljavi kitare in vokalov se boste naučili nekaj šved-skih besed, spoznali nekaj Pikinih najljubših izrazov ter se prepustili njeni domišljiji. Lik Pike Nogavičke letos praznuje 80 let in bilo bi prav, da zapojemo pesem v njen spomin! Primerno za starost 3-10 let. Jezik: angleščina (s podporo v slovenskem jeziku).

Pika Nogavička, Pinterest

Sladki okusi Švedske

četrtek / 20. 3. / 18.00-18.15 / Knjižnica Šiška, 1. nadstropje

Fika ni edini najbolj znan švedski običaj, je pa zagotovo najbolj priljubljen. Ste vedeli, da Švedski vsako leto 4. oktobra praznujejo dan cimetovega polžka? Na naši degustaciji, ki jo bo vodila Leonora Reyhani, v Ljubljani živeča Švedinja, lahko poiskujete ta zelo priljubljen in nepogrešljiv element vsake fike. Spoznajte razliko med cimetovimi in kardamomovimi polžki ter kaj fika predstavlja Švedom. Primerno za starost 3-10 let in družine.

Ure pravljic

Čarobno potovanje na sever: s pravljicami na Švedsko

Če sledimo vetru in toku hladnih severnih rek, nas pot zanese na skrivnostni sever – na Švedsko. Tam, med temnimi gozdovi in lesketajočimi jezери, se skrivajo starodavne zgodbe in čarobna bitja. Prav lahko, da nas opazujejo iz dreves – prijazni gozdni škratje, prebrisane lisice, mogočni severni jeleni ... ali pa troli, ki čakajo v mraku. Greste z nami?

ponedeljek / 17. 3. 2025 / 17.30 / Knjižnica Jurij Vega

sreda / 19. 3. 2025 / 17.00 / Knjižnica Bežigrad

sreda / 19. 3. 2025 / 17.00 / Knjižnica Črnuče

sreda / 19. 3. 2025 / 17.30 / Knjižnica Rudnik

sreda / 19. 3. 2025 / 18.00 / Knjižnica Vodice

četrtek / 20. 3. 2025 / 17.00 / Knjižnica dr. France Škerl

četrtek / 20. 3. 2025 / 17.00 / Knjižnica Glinškova ploščad

četrtek / 20. 3. 2025 / 17.00 / Knjižnica Jožeta Mazovca

Kersnikova 2, 1000 Ljubljana
www.mklj.si